

Kulturdepartementet
Finansdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Arbeids- og sosialdepartementet

Norske Dansekunstnere ber om tiltak for å avhjelpe situasjonen med Koronaviruset for danse- og scenekunstnere

Oslo / 16.03.2020

Norske Dansekunstnere organiserer om lag 950 dansekunstnere og er et nasjonalt fag- og kunstnerforbund for dansere, koreografer og pedagoger. Våre medlemmer har et profesjonelt virke av sammensatt karakter og med bred individuell egenart innenfor scenekunstheltet. Vi er en del av det frie feltet som i dag er prosjektorientert. Vi er de som utøver, vi som skaper og vi som underviser dansekunst og i disse dager treffes vi hardt. Av økonomisk nødvendighet har vi et sammensatt og komplekst arbeidsliv. Vi drifter egne kunstneriske næringer, forvalter eget kunstnerskap, vi går inn og ut av tilknytningsforhold av variert omfang og karakter, og vi går inn og ut av forskjellige inntektsforhold. Dette komplekse vekselvirket ekskluderer i stor grad de mer tradisjonelle rammevilkårene i arbeidslivet, der du har en arbeidsgiver som tilrettelegger for at arbeid skal gjennomføres av arbeidstakere under ordnende forhold, hvor sosiale rettigheter og forutsigbarhet i arbeidsmengde og lønn ivaretas. Fraværet av trygge og forutsigbare arbeidsvilkår gjør oss sårbare, og det ser vi resultater av i disse dager.

Creo og en rekke andre kunstnerorganisasjoner har tidligere spilt inn behov for at myndighetene oppretter økonomiske strakstiltak som følge av den pågående COVID-19-epidemien.

Norske dansekunstnere er svært takknemlige overfor norske myndigheter som i pressekonferanser de siste dagene har presentert en rekke målrettede tiltak. Flere av disse tiltakene vil komme våre medlemmer til gode og avhjelpe deres økonomiske situasjon. Vi vil i dette innspillet kommentere hvordan de ulike tiltakene som nå er lansert vil være til hjelp for våre medlemmer, stille spørsmål omkring hvordan vi skal forstå den praktiske utformingen av de nye ordningene, og komme med ytterligere forslag til tiltak som er nødvendige for å sikre våre kunstnere økonomisk. Flertallet av våre medlemmer er for tiden i en svært presset arbeidssituasjon som avstedkommer voldsomme konsekvenser for deres økonomiske fremtid.

Dagpengeordning for selvstendig næringsdrivende:

Creo og andre kunstnerorganisasjoner har i henvendelser til departementene de siste dagene etterlyst et målrettet hjelpetiltak overfor kulturarbeidere og kunstnere som opplever betydelig inntektsbortfall, i form av en ordning tilsvarende dagpenger for selvstendig næringsdrivende kunstnere og frilansere. Norske dansekunstnere opplever at dette tiltaket nå langt på vei er opprettet, i form av at selvstendig næringsdrivende er forespeilet å få 80 % inntektskompensasjon etter 16 dager, der beregningen baseres på snittinntekten de siste 3 år.

Vi har likevel spørsmål om hvordan dette vil fungere for de som både er deltidsansatte og samtidig jobber oppdragsbasert ved siden av. Creo har også påpekt i sin kommentar til ordningene som ble presentert mandag morgen at det er usikkert hvordan inntektsgrunnlaget for de med kombinasjonsinntekter skal beregnes. I likhet med Creo ber vi i Norske Dansekunstnere om at selvangivelsen legges til grunn når de tre siste års inntekter skal beregnes. På denne måten sikres kunstnere som har både lønnsinntekt og næringsinntekt at begge inntektsformer legges til grunn ved beregning av dagpenger.

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no

I tillegg ser vi en klar utfordring knyttet til de unge og nyetablerte kunstnerne. Som selvstendig næringsdrivende kan mange av dem nødvendigvis ikke vise til de siste tre ferdiglignede år. Vi ber om at det utarbeides en alternativ måte å beregne inntektsgrunnlaget for disse på.

Krisefond for kunstnere:

Norske Dansekunstnere stiller seg bak Creo sitt forslag om opprette et krisefond eller en hjelpekasse for kunst- og kulturarbeidere. Vi er takknemlige for at Norsk Kulturråd, Fond for Utøvende Kunstnere og flere andre ikke vil trekke tilbake tildelte tilskudd. For de kunstnerne dette gjelder, er det til stor hjelp. Vi ser likevel at det vil bli behov for ytterligere tiltak, som et krisefond, for å avhjelpe kunstnere som står på bar bakke.

Beregning av foreldrepermisjon:

Kunstnerorganisasjonene har også spilt inn behov for å vurdere beregningen av foreldrepermisjon for frilansere. Som hovedregel beregnes foreldrepengegrunnlaget basert på inntekten de siste tre måneder. Det finnes hjemmel for at NAV kan se bort ifra denne beregningsmetoden der det har skjedd en betydelig endring i søkers inntekt, og at det kan legges til grunn inntekten før den betydelige endringen skjedde. Vi har ikke sett at dette behovet har blitt imøtegått fra myndighetens side blant tiltak som er lansert i pressemeldinger de siste dagene. Vi ønsker igjen å belyse viktigheten av dette på vegne av våre medlemmer, da et inntektstap eller fullstendig bortfall av inntekter i en lang periode vil ramme våre medlemmer som skal ut i foreldrepermisjon svært hardt. Vi ser det som nødvendig at NAV gjør endringer i hva som skal ligge til grunn for vurdering av inntektsgrunnlaget for beregning av foreldrepenger for selvstendig næringsdrivende.

Oppdragstaker vs arbeidstaker:

Norske dansekunstnere vil også løfte frem tidligere innspill fra Creo om behovet for at det bør gjøres en juridisk vurdering av hvem som reelt sett er oppdragstakere og arbeidstakere. For mange av våre medlemmer er det grunn til å reise spørsmål om det avtalte tilknytningsforholdet mellom enkeltpersonene som kontraktspartner og arrangører reelt sett er å definere som et ansettelsesforhold. I mange tilfeller vurderer vi at det dithen at det foreligger et reelt ansettelsesforhold, mens det i kontraktene er definert som oppdrag. Dersom kontraktene hadde speilet det reelle tilknytningsforholdet ville disse medlemmene hatt rett til dagpenger og sykepenger og vært omfattet av lønnsгарантиen i forbindelse med kanselleringer / avbrudd av kontrakten. Vår vurdering er at svært mange av de medlemmene som rammes av Korona-epidemien rettslig sett skulle ha vært klassifisert som arbeidstakere (mest sannsynlig midlertidig ansettelse). Dette gjelder i henhold til loven, selv om partene seg imellom har benyttet klassifiseringen oppdragstaker.

Kompensasjonsordning for virksomheter:

Kunstnerorganisasjonene har også etterlyst en kompensasjonsordning for virksomheter som rammes ved stenging/avlysning av arrangement begrunnet i folkehelsehensyn. Innenfor vårt kunstfelt vil dette først og fremst gjelde de private ballettskolene, spillesteder som viser danse- og scenekunst, samt regionale kompetansesentra for dans. Disse mister billettinntekter / kursavgifter som følge av at deres forestillinger og aktiviteter avlyses. Private ballettskoler finnes også mange steder i kommuner som ikke har kulturskoler som tilbyr dans, og ses på som en del av det totale tilbudet rettet mot barn og unge. Disse virksomhetene står i fare for å gå konkurs nå som de er stengt for en lengre periode. De private ballettskolene permitterer nå dansepedagogene, men har fortsatt løpende driftsutgifter. De mister i tillegg inntekter fra kurs og forestillinger. Som en følge av dette vil disse skolene kunne få behov for tilgang til likviditetsfremmende tiltak i den kommende tiden. De private ballettskolene er grunnsteinen innenfor utvikling av nye dansekunstnere, er nå i en prekær situasjon, og må ivaretas for at vi for fremtiden skal kunne ha dansekunst på høyt profesjonelt nivå.

Øremerking av friske midler til gjenopptakelse og gjennomføring av gjestespill:

Kunstnerorganisasjonene har etterspurt endrede retningslinjer for tilbakebetaling av støtte fra Norsk kulturråd, Fond for utøvende kunstnere og tilsvarende ordninger. Vi registrerer at Norsk kulturråd, Fond for utøvende kunstnere m.fl. har annonsert at de ikke kommer til å trekke

tilbake tildelt støtte for prosjekter som nå avlyses eller ikke kan gjennomføres på grunn av denne situasjonen. Den Kulturelle Skolesekken og Dansenett Norge har bekreftet at de vil utbetale honorarer til kunstnere selv om kommende forestillinger er avlyst. Dette avhjelper situasjonen for våre tilknyttede kunstnere betraktelig. Det er likevel ønskelig fra vår side at det gis en økning i totale midler, eventuelt friske midler som er øremerket til gjennomføring og gjenopptakelse av produksjoner som nå ikke kan gjennomføres, slik at de kan settes opp på et senere tidspunkt.

Skuespiller- og danseralliansen:

Norske Dansekunstnere vil også fremme behovet for å finansielt sikre Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) i tiden fremover. Flere av våre medlemmer er ansatt i SKUDA i perioder hvor de ikke har oppdrag. SKUDA er opprettet for å sikre dansere og skuespillere inntekter, opptjening av sosiale rettigheter og pensjon i perioder mellom ansettelse og oppdrag hos andre oppdragsgivere. Koronaviruset har ført til kansellerte oppdrag i det prosjektbaserte feltet, i det privat teater markedet og på de aller fleste andre arbeidsområder kunstnerne har. Når kanselleringer og opphør av oppdrag skjer, kommer kunstnerne tilbake i ansettelsen i SKUDA, noe som fører til store økonomiske konsekvenser for SKUDA. Norske Dansekunstnere ber Kulturdepartementet ha dialog med Skuespiller- og danseralliansen om denne spesielle situasjonen og mulige løsninger for denne.

Kunstnerstipend:

Norske dansekunstnere ser også behov for en forlengelse av stipendperioden for de som mottar kunstnerstipend. Disse stipendene, som er gitt for å arbeide med egen kunstneriske målsetninger, egne kunstneriske utforskninger og generell fordypning, blir nå satt på vent. Det er et problem både for kunstneren at arbeidet stoppes opp men også for bevilgende myndigheter at arbeidet ikke kan utføres i samsvar med de reglene for stipendet som er blitt gitt.

Utsettelse av pålagte skatter og avgifter:

Den varslede utsettelsen av innbetaling av forskuddsskatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift er til hjelp for både arbeidsgivere og oppdragstakere i det norske danse- og scenekunstheltet. Dette er noe kunstnerorganisasjonene har bedt om i tidligere henvendelser til norske myndigheter og vi setter stor pris på at dette nå er kommet på plass. Vi vil imidlertid presisere at en utsettelse av forskuddsskatten gjerne kunne vært satt lenger frem i tid enn 1. mai.

Norske Dansekunstnere er glade for at regjeringen signaliserer at de er villige til å ta et stort økonomisk ansvar for de tap næringslivet pådrar seg, som en følge av den pågående situasjonen. Vi regner med at dette ansvaret også i utvidet grad vil gjelde for kulturlivet.

Norske Dansekunstnere støtter forøvrig Kunstnernettverket og Creo sitt høringsinnspill.

Med vennlig hilsen

Eva Grainger
Fungerende forbundsleder
Norske Dansekunstnere

NORSKE

DANSEKUNSTNERE

Forbundet for dansere, koreografer og pedagoger

E-mail: noda@norskedansekunstnere.no

Welhavens gt. 1, 0166 Oslo
Tlf: 21 02 71 80 Fax: 21 02 71 81
Internett: www.norskedansekunstnere.no